

ZAVIČAJ

GRAČANIČKI GLASNIK
časopis za kulturnu historiju

Broj 56
Godina XXVIII
Novembar, 2023.
[str. 255-266]

© Monos 2023

Likovi zavičaja: Omer Delić – novinar i urednik Radio Gračanice

Prof. dr. Omer Hamzić

U prilogu autor ispisuje kratak životopis istaknutog novinara i urednika Radio Gračanice u predratnim i prelomnim ratnim i poratnim godinama. Počinje sjećanjem na okolnosti u kojima se Delić zaposlio u Radio Gračanici, a zatim daje osvrt na njegov rad u teškim predratnim, ratnim i postratnim godinama. U dva navrata obavljao je dužnost glavnog i odgovornog urednika Radio Gračanice: od 1990. godine do kraja 1992. i od 2002. do odlaska u penziju. Kratko vrijeme, od 2000. do 2002. radio je i na poslovima informisanja u opštini Gračanica. Osim u informativnim programima Radio Gračanice, povremeno je objavljivao svoje priloge i u drugim medijima. Trudio se da unapređuje informativne programe Radio Gračanice, da očuva objektivnost i profesionalan odnos u pristupu svakoj novinarskoj temi. Autor je knjige „Otpor agresiji s Ozrenom“ (1999.) U sjećanju mlađih kolega ostao je u lijepom sjećanju kao korektni rukovodilac i učitelj. Umro je 18. 11. 2021. i ukopan u porodičnom greblju Čehanovac (kamenik) u Malešićima.

Ključne riječi: Omer Delić, Radio Gračanica, Malešići, glavni urednik

Omer Delić, sin Huseina, novinar, urednik, publicist rođen je 1959. godine, u porodici Huseina Delića u Malešićima – mahala Kovači-Brežde. To je ona grana Delića koju i danas po jednom njihovom znamenitom pretku zovu Huskani, Huskanovi, Huskančad. Poznati su kao izuzetno vrijedni zemljoradnici i građevinski majstori, pošteni i namli ljudi (nam: turc. glas popularnost, ovdje u značenju ponos, gorgost), što kaže narod, ljudi „o sebi pri sebi“, koji nikada nisu „dali na se“. Ovi Delići nisu ni u kakvoj rodbinskoj vezi sa drugom, raširenijom malešičkom granom Delića s područja mahala Hodžići i Golaći.

Osnovnu školu Omer Delić je završio u rodnom selu, gimnaziju u Gračanici, a Fakultet političkih nauka – smjer sociologija, krajem 1982., u Sarajevu. Po završetku studija, u martu ili aprilu 1983. godine, zaposlio se u Narodnom uni-

verzitetu kao novinar saradnik u radio-stanici Gračanica. Nekoliko godina kasnije zasnovao je porodicu i izgradio kuću u rodnom selu, gdje je odlučio da živi, putujući svakodnevno na posao u Gračanicu.¹ Bio je aktivan sudionik u društveno-političkom radu Mjesne zajednice Malešići. Jednu godinu pred rat obavljao je i dužnost potpredsjednika Mjesne zajednice.

***

Upoznao sam ga još kao studenta na nekom od brojnih sastanaka u svom rodnom selu Malešići, na koje sam dolazio u svojstvu aktiviste, a od jeseni 1993. godine i kao predsjednik Općinske organizacije socijalističkog saveza sa jednogodišnjim mandatom.² Za njega sam znao da je odličan student, uz to i vrlo aktivan u političkom životu na fakultetu, kao i u radu mjesne zajednice Malešići, posebno za vrijeme ljetnih i zimskih ferija. Po tome se razlikovao od ostalih svojih vršnjaka. Sjećam se da su mladi u to vrijeme sve više gubili interes za politiku i izbjegavali angažovanje u lokalnim političkim organizacijama, često nisu vidjeli svrhu takvog angažovanja, zaokupljale su ih neke druge aktivnosti, a uz to „nije se ni moralо“ kao ranije. Ljudi su se sve više okretali sebi i onome od čega se živi, boljim uslovima za porodicu, vlastitom standardu, na sastančanju se sve više gledalo kao na čistu dangubu itd. Zato se svaki uspjeh mladog čovjeka na poslu, u

Omer Delic

školi, u umjetnosti i sportu – pratio i cijenio drugačije i više nego danas – i kao individualni uspjeh i kao doprinos zajednici, kolektivu itd. Iskreno sam se obradovao kad sam krajem 1982. godine od nekih prijatelja iz Malešića saznao da je Omer Delić diplomirao na fakultetu političkih nauka u Sarajevu sa prosječnom ocjenom 9,5. Za seosku sredinu poput Mačešića bio je to važan događaj. Fakultetlije na selu i iz seoskih sredina još uvijek su bili rijetkost.

Sticajem okolnosti, nekako baš u to vrijeme mi smo u Predsjedništvu Socijalističkog saveza forsirali programsko i kadrovsko jačanje radio-stanice. Bio sam u to direktno uključen pošto sam, bolje od

¹ Omer Hamzić, Edin Šaković, *Malešići kod Gračanice – historijska monografija*, Monos Gračanica, 2018., 507–508

² Socijalistički savez radnog naroda (SSRN) je u to vrijeme bio po značaju i hijerarhiji druga društveno-politička organizacija (odmah iza Saveza komunista) na svim nivoima društveno-političkog organizovanja u zemlji, pa i u kadrovskim nomenklaturama. U političkom smislu, Socijalistički savez je dominantno „držao“ selo (mjesne zajednice), a imao je i koordinirajuću ulogu u organizovanju društveno-političkog života na svim nivoima. Izrastao iz nekadašnjeg Narodnog fronta, u programskom smislu deklarisao se i djelovao kao „front organizovanih socijalističkih snaga na čelu sa Savezom komunista“. U okviru tog fronta ili pod njegovim krovom formalno su djelovale sve tadašnje društveno-političke organizacije, zadržavaši pri tome svoju potpunu autonomiju, uključujući i vodeći Savez komunista. Osim spomenute koordinirajuće uloge, Socijalistički savez je bio formalni osnivač i držao pod kontrolom sredstava javnog informisanja, uključujući sve listove i radio-stanice, od općinskog do saveznog značaja i, uz Savez komunista, imao u njima odlučujući uticaj na programsku i kadrovsku politiku. Po toj „šemi“ djelovala je i Radio Gračanica, osnovana 1969. godine, bez koje se, kasnije nije mogao zamisliti društveni i politički život na opštini.

ostalih poznavao kadrovsко stanje u tom kolektivu. Radio sam i kao novinar i kao direktor Narodnog univerziteta, u čijem se sastavu nalazila i Radio-stanica, pa sam se i neposredno bavio tim problemima.³ Uvijek sam smatrao da kadrovsко jačanje te ustanove treba biti u fokusu pažnje Socijalističkog saveza kao njenog osnivača i Općine kao glavnog finansiјera.

Osluškujući stavove „iz politike“, organi upravljanja Narodnog univerziteta bili su ohrabreni da povuku i neke konkretne poteze. Između ostalih, početkom 1983. godine, raspisali su konkurs za prijem jednog novinara saradnika u Radio stanici što je bilo prepostavka za osvježenje njenog informativnog programa. Kako sam znao da Omer Delić, poslije završetka fakulteta, još uvijek traži posao, javio sam mu da se obavezno prijavi na taj konkurs jer je ispunjavao sve uslove. Kasnije sam od nekih prijatelja, za svaki slučaj, dobio „išaret“ da ga malo „pripazimo“. Doista nije trebalo. Bez ikakvih problema „prošao“ je na tom konkursu.

***

Bilo mi je drago kad sam čuo da je dobro startovao, da je temeljito učio zanat od starijih kolega... Došao je u redakciju u kojoj su kao novinari radili: Mehmed Imširović, Dragan Kuzmanović, Olga Junuzović, Hasan Čalić.... Od prvog dana sjajno se uklopio u posao i relativno brzo ovладao vještina novinarskog zanata. Bio je ozbiljan i pouzdan član redakcije u kojeg se urednik u svako vrijeme mogao pouzdati, siguran da će svaki svoj novinarski zadatak korektno i na vrijeme uraditi. Na radiju je uvijek odlučujuća bila aktuelnost i brzina reagovanja na događaje. Za relativno kratko vrijeme stasao je u novinara-profesionalca, kojem su slušaoci vjerovali, a kolege ga izvanredno cijenile i poštovale...

Želio je do kraja života ostati vjeran struci i svome rodnom selu, komšiluku, užoj i široj porodici.

Bio je po prirodi skroman, doimao se kao čovjek od zadatka, preozbiljnog držanja, uvijek je ispoljavao precizne i jasne stavove – i u tome uspio ostati dosljedan do kraja. Nije bilo lahko biti principijelan novinar u uslovima u kojima je započinjao svoju novinarsku karijeru. Osamdesetih godina prošlog stoljeća, kada je ulazio u te vode, novinar je još uvijek bio tretiran kao društveno-politički radnik, između ostalog zadužen i za razvoj samoupravnog socijalističkog sistema. Svi tadašnji mediji (sredstva informisanja, kako su ih zvali) pa i lokalni, mogli bi se po današnjem žargonu okarakterisati kao režimski jer su bukvalno bili u funkciji vlasti i politike. U takvim prilikama (znam to i iz vlastitog iskustva) bilo je mnogo teže biti profesionalac i zadržati neki objektivan otklon (pristup) i elementarnu novinarsku principijelnost na lokalnom nivou i u lokalnim medijima kakva je bila i Radio Gračanica, nego u regionalnim i republičkim medijima koji su pokrivali šira područja i bili u situaciji da „stvari promatralju odozgo“ i malo izdaljeg. Uvijek su politički moćnici težili da ih novinari predstave u najboljem svjetlu bez obzira kakvi su, uostalom kao i danas. Teško je bilo javno govoriti o negativnim pojавama na lokalnom području ili kritikovati moćne pojedince, koji su rijetko prštali „nestašnim“ i neposlušnim novinarama. Toga je manje bilo na višim nivoima vlasti, u republičkim i regionalnim glasilima, jer mnogi moćnici iz politike i vlasti objektivno ni fizički nisu mogli „dobaciti“ do tih većih medija („Oslobođenje“, Radio Sarajevo, „Front slobode“). Ovo spominjem da bih pokazao u kakvim je općim uslovima Omer Delić „pekao“ svoj novi-

³ Vidi opširnije: Omer Hamzić, Bio sam novinar Radio Gračanice i direktor Narodnog univerziteta – memoarske bilješke, *Gračanički glasnik*, br. XLVIII/24, 2019., str 167 – 191

narski zanat. Uprkos svemu, uspio je sačuvati obraz i vlastiti dignitet.. Dosljedno se držao osnovnih principa u novinarstvu: u svakoj informaciji odgovoriti na onih pet poznatih pitanja (ko, šta, gdje, kako i zašto) i čuti obje strane. Po prirodi skroman, nikad se nije gurao za nekim rukovodećim funkcijama, pa ni za uredničku. Znao je da ga od toga može samo zaboljeti glava. Ipak, zaboljela je...

***

Poslije 1985. godine već se uveliko osjećala opšta ekonomski i politička kriza, koja je imala svoje specifične manifestacije i na lokalnom nivou. „To je period restriktivnih društvenih promjena (ukidaju se OOOUR-i, SIZ-ovi, prelazi se na višestranački sistem). Mnoge društvene djelatnosti ostaju bez sigurnih izvora finansiranja i zapadaju u teškoće. Ove promjene uslovjavale su i

restriktivnu programsku orijentaciju Radio-Gračanice. Došlo je do smanjenja broja zaposlenih i do ukidanja brojnih emisija.⁴ Radio Gračanica je, u programskom smislu, poslije prve faze uhodavanja (od 1969. do 1976.) i druge faze stabilizacije (od 1976. – do 1988.), u vrijeme kad je Omer već bio stasao kao novinar, prolazila kroz treću fazu svog razvoja – od 1988. do izbijanja rata, 1992. godine. Politička situacija u zemlji ubrzano se pogoršavala. Uslijedila je ustavna kriza koja će dovesti do raspada zemlje i ratova.⁵

***

Sticajem okolnosti i s promjenom političke klime, nakon izbora 1990. godine, Omer Delić je u redovnoj proceduri (na prvi pogled bez puno uplitana politike), početkom 1991. imenovan za glavnog i odgovornog urednika.⁶ Kad je došao na

⁴ Omer Delić, Ovdje (je) Radio-Gračanica – 30 godina, *Gračanički glasnik*, 1999., br. 7/4, str. 36 – 42

⁵ Kriza se zaoštrava poslije dolaska Slobodana Miloševića (1988) za političkog i nacionalnog lidera Srbije. Otvara se i ustavna kriza (preispituje se položaj pokrajina unutar Srbije, kao i buduće uređenje države: čvršće federalno ili konfederalno), a u ekonomiji se definitivno napušta model organizovanja preduzeća po Zakonu o udruženom radu (iz 1975.). Propao je i pokušaj Ante Markovića da ekonomskim reformama prevlada duboke napukline u konstrukciji SFRJ, uslijedio je pad Berlinskog zida i rušenje komunizma u Evropi, što je, jednim dijelom ubrzalo i dezintegracione procese u Jugoslaviji, prije svega u Savezu komunista Jugoslavije (definitivan raspad na 14. kongresu, od 20. do 22. 1. 1990.), koji će dovesti do raspada zemlje, osamostaljenja republika, prije toga, u novembru 1990. godine organizovani su prvi slobodni višestranački izbori i u Bosni i Hercegovini. Rezultati izbora nisu donijeli stabilnost, već naprotiv, dalje zaoštravanje političke krize, teško narušavanje međunalacionalnih odnosa itd. Put BiH u samostalnost ovjeren je na referendumu za nezavisnost, 1. 3. 1992. godine, na kojem se preko 60% građana izjasnilo za samostalnu i suverenu BiH. Tako je otvoren put u nezavisnost na kojem se ispriječila Srbija i srpska politika u BiH, ojačane aktivnom podrškom JNA. Izbio je brutalni rat u kojem su stradali uglavnom civili, Bošnjaci najviše, pokrenute su rijeke izbjeglica, poletjele su granate sa srpskih položaja na opkoljeno Sarajevo i mnoge gradove, pa i na Gračanicu...

⁶ S obzirom da je sa 31. 12. 1990. godine dotadašnjem glavnom i odgovornom uredniku Mehmedu Imširoviću isticao mandat, Zbor radnika Radne organizacije Centar za kulturu, informisanje i obrazovanje je 10. 10. 1990. godine raspisao konkurs za imenovanje glavnog i odgovornog urednika Radio Gračanice. Na taj konkurs prijavila su se četiri kandidata: Mehmed Imširović, dotadašnji glavni i odgovorni urednik, Omer Delić, urednik u Radio Gračanici, Ozren Jorganović, koji je ranije bio novinar u Radio Gračanici, a tada se nalazio na dužnosti direktora Društvenog preduzeća „Cedam“, u čijem sastavu je bio i restoran sa prenoćištem u Izviđačkom domu na Gaju (sada ruševina) i Mirsad Letić, prosvjetni radnik iz Doboja. Prva tri kandidata ispunjavala su uslove konkursa. Radnici Centra u čijem je sastavu i Radio stanica Gračanica u prethodnom tajnom izjašnjavanju, prednost su dali Omeru Deliću. Na osnovu toga, Zbor radnika Centra, 26. 12. 1990. donosi odluku da se Omer Delić imenuje za glavnog i odgovornog urednika Radio Gračanice (Odluka o imenovanju Glavnog i odgovornog urednika Radio stanice Gračanica, br. 06-7/34 od 26. 12. 1990., Arhiv BKC, Fond Narodni univerzitet Gračanica). Svoju suglasnost na tu odluku dala je Skupština opštine 25. 2. 1991. godine, čime je procedura izbora bila završena (Obrazloženje Rješenja skupštine opštine

i prestrojavanje, na svim nivoima i u svim segmentima društva, pa i u medijima. Bilo je to vrijeme prepuno ličnih i političkih lomova, strahova i nadolazećih prijetnji... Ratni požar izbio je prvo u Sloveniji, potom u Hrvatskoj... A onda je zatutnjalo i kod nas.

Trebalo je i sebe i radio-stanicu staviti u funkciju odbrane. Odjednom se postavilo pitanje kako biti ratni novinar u lokalnim uslovima kad se to nikad nije učilo ni u školi, ni u praksi, kako istinom braniti sebe i svoju kuću, svoju ulicu, a prije svega, kako je na najbolji način plasirati putem radio-talasa... Artiljerijskim napadima na Gračanicu, koji su počeli 19. i eskalirali 25. maja 1992. godine označen je početak neprijateljstava i u ovom kraju.

Međutim, za novinare i Redakciju Radio Gračanice rat je počeo dva mjeseca ranije, 25. 3. 1992. godine, kada su srpski teroristi izvršili diverziju u kojoj su skoro potpuno uništili studijsku opremu Radio Gračanice, devastirali prostorije u suterenu novog Doma kulture i tako potpuno onemogućili dalji rad. „Bila je to tužna slika koju je odmah vidjelo na hiljade ogorčenih Gračanlija koji su još tada, iste večeri, obećali da će pomoći svoju radio-stanicu.“⁹

O diverziji kojom je „učutkan“ Radio Gračanica, Omer Delić je poslao kratak izvještaj listu „Glas komuna“ pod naslovom „Poslije diverzije na Radio-stanicu u Gračanici Radio-Gračanica će se ponovo čuti“, koji je taj list, već u dobroj mjeri „posrbljen“ (tada je izlazio na cirilici) objavio 8. 4. 1992. godine. U tom kratkom izvještaju Delić piše: „U noći, 25. marta ove godine oko 21.10 sat, zasad nepoznati počinioци izvršili su diverziju na Radio_Gračanici, čime je uništena kompletan ražijsko-stu-

dija oprema ovog jedinog informativnog glasila. Ovim je doveden u pitanje dalji rad Radio Gračanice, koja postoji pune 23 godine. Da bi se nabavila nova oprema, potrebna su značajna finansijska sredstva. Imajući u vidu sveopštu besparicu, pokrenuta je aktivnost na prikupljanju dobrovoljnih priloga. Novčana pomoć je zatražena od društvenih preduzeća i privatnih poduzetnika, Ministarstva za informisanje Bosne i Hercegovine, lokalnih radio stanica, klubova naših radnika, privremeno zaposlenih u inostranstvu i građana (...) Kada će ponovo proraditi Radio Gračanica, sve zavisi od toka aktivnosti na prikupljanju novčanih priloga, koji su već počeli pristizati.“¹⁰ Objavljen je i žiro račun na koji su se ta sredstva mogla uplaćivati.

Kao glavni urednik, Omer Delić je uz veliku podršku tadašnjih općinske vlasti, poduzeo sve potrebne mjere da se Radio-stanica što prije osposobi za rad. U najtežim uslovima trebalo je razbijati informativnu blokadu u kojoj se iznenada našla Gračanica u području lokalnog informisanja... Da bi se stanje bar malo ublažilo, Redakcija je nakon diverzije svoju centralnu informativnu emisiju „Gračanička hronika“, snimala na magnetofonsku traku koja se nosila u Radio Doboju i emitovala putem talasa te radio-stanice, sve do pada Doboja pod srpsku četničku vlast, 1. 5. 1992. Nakon toga, ponovo je uslijedila totalna blokada i novi udarac. U teškim granatiranjima Gračanice sa Ozrena, od 19. 25. 5. 1992. godine Srbi su uništili i srednjotalasni predajnik Radio Gračanice na Straževcu. Štete na predajniku više se nisu mogle sanirati. Ipak, zahvaljujući velikom angažmanu civilne vlasti, u prvom redu Izvršnog odbora i Civilne zaštite,

⁹ Uz dvadesetpetogodišnjicu Radio Gračanice (nepotpisano), *Biljeg vremena*, br. 10/2, Gračanica, februar 1994., str. 10,

¹⁰ O.D. „Poslije diverzije na Radio-stanicu u Gračanici Radio-Gračanica će se ponovo čuti“, *Glas komuna* Dobojski, 8. 4. 1992., 1781, 4

UTORAK, 21. JULI 1992.
VANREDNI RATNI BROJ 6

NIJE BILA VARKA

STRANA 5

»IZUM« BOLESNOG DOKTORA

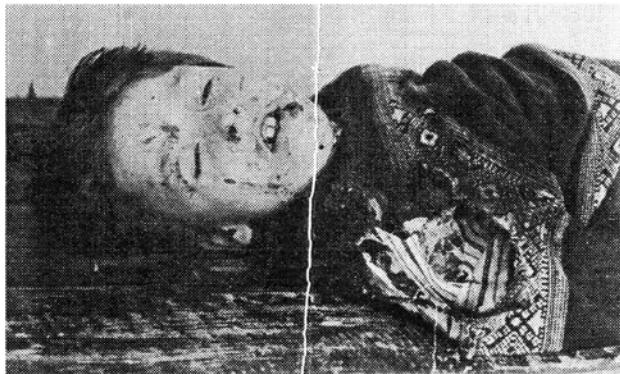
• Ludi dr Radovan Karadžić, još na Vidovdan 28. juna 1990. godine je izgovorio riječi od kojih se svakom normalnom podigla kosa na glavi. Nešto kasnije za skupštinskom govoricom sumanuti neuropsihijatar jasno, javno i nedvosmisleno je rekao šta je cilj terorističke SDS... .

Kada se u ljeto ove 1992. godine na očigled cijelog svijeta vrši etničko čišćenje teritorija, kada kao posljedica tog etničkog čišćenja skoro svakodnevno, samo kroz Gračanicu, prolaze ili se zadržavaju kolone prognanih ljudi muslimanske nacionalnosti, ne mogu a da se ne prisjetim 28. juna 1990. godine pravoslavnog praznika Vidovdana i osmanskog skupa, sada vec zabranjene SDS na planini Ozren.

Ovom skupu prisustvovalo su tada anonimne, da već po zloupoštavanju: **Radovan Karadžić, i Velibor Ostojić**. Tada je Karadžić izgovorio jednu rečenicu, od koje se svakom pametnom i razumnom čovjeku kosa digla na glavi. Zaneseć, ne predizbornom euforijom, što se moglo u pravi mah pomisliti, već uredjenom nacionalnom mržnjom, Karadžić je na tom vidovdanskom skupu, obraćajući se Srbinima svoga guslarског kova, rekao sljedeće: »Nema više razlike između četnička i partizana«. Baš doslovno je izgovorio ovu rečenicu, niti je šta dodato niti oduzeto.

Potom slijedi ona rečenica izgovorenja za skupštinskom govoricom, da će Muslimani nestati. U rečenici, ove rečenice, drugi su se decenijama pripremali, a Karadžić je samo pronađen pogodna ličnost da to reči. Cilj je etnički očistiti teritorij, a da to nije lak i jednostavan posao, znao je bolesni psihiyatrat, pa je od jugo-armade uzeo ljudstvo, oružje i vođe. Kada se kod bolesnih ljudi spremni za pljačku, ubijanje i klanje, našla ogromna količina svih vrsta oružja i oružja, operacija etničkog čišćenja teritorija je mogla da počne. I počela je. U Bosanskom Brodu, Bijeljini, Zvorniku, Foči, Čajniču, Bosanskom Novom, Prijedoru, Sanskom Mostu, Kozarcu i drugdje. Režija je svugude ista.

Ogromnom količinom svih vrsta oružja i oružja uz vlastite snage i srbijansko-črnohorske četnike, opkolili se muslimansko sedlo, oduzme lično naoružanje ljudi, svo sposobno stanovništvo muslimanske nacionalnosti se odvede u logore, a nesposobna i njego protjerja sa tog područja. Dečava se to ne samo gdje je manjinsko muslimansko stanovništvo, već gdje je i većinsko. Rekosmo, režija je svugude ista, pa se stoga zadržimo na primjeru Kozarca.

Izmaksirani dječak iz Tojišića – dijelo četničke bratije

(Snimio: A. Emrić)

U Kozarcu je živjelo preko 25.000 stanovnika, od čega 98,5% muslimanske nacionalnosti, a prostire se na teritoriju od 88 kvadratnih kilometara. Posao čišćenja Kozarca od Muslimana obavio je Banjalucki korpus. To je onaj korpus kome Karadžić i Milošević u telefonskom razgovoru određuju glavnu ulogu u operaciji »Rame« u Bosni, da bude pokretan i mobilan. I bio je u Kozarcu mobilan, svu silu tehničke, četničke, paluku, pjačku, razbojnika i koljaca uputio je na Kozarac, na nenaoružane Muslimane. Na ovo mjesto srušio je 2.800 granata, a koliko je tek ispaljeno municije iz pješadijskog ostalog laka naoružanja.

U Kozarcu je popaljeno i srušeno sve što je muslimansko; zar dovoljno ne govoriti podatak da u jedna muslimanska kuća nije ostala, a o đamijama da ne govorimo. Svih četraest đamija u selima Kozarca je srušeno, a recimo i to da se u Prijedoru na mjestu srušene đamije sada zeleni travu! Agresor i četnici idu dotele da muslimanskog ne ostane ni traga ni glasa.

Kada je sve to uradio, agresor je svo sposobno stanovništvo odveo u Logor u Trnopolju, Prijedoru, Omarskoj i na Manjaku, a nesposobno i nejako uputio u nepoznato. U ovim logorima, samo iz Kozarca ima 11.000 sposobnih Muslimana od 16 do 70 godina, a pobijeno je preko 2.500 ljudi. Šta ovi nesretni ljudi preživljavaju u logorima, zdravom razumu je teško i zamisli. U logorima dobijaju svako drugi dan štunu hleba, u rudniku Omarska gdje se nalazi koncentracijski logor za Muslimane zatvara im se detok zraka, uključuje grijanje, a zatvara svi otvori. Ni s tim nisu zadovoljni pa im bacaju u logore i dimne otrove. Nejako i nesposobno stanovništvo agresori i četnici takođe maltretiraju. Siluju djevojčice od 13 godina. Život djece učijeruju sa desetinama hiljada mrtvaka.

Vratimo se opet na početak. Rečenica izgovorenja na Ozrenu nije bila predizborna varka, a ni ona za skupštinskom govoricom. To su ideje koje je zamislio i sada realizuje bolesni doktor Karadžić.

Omer Delić

Prilog 2, Omer Delić (Večernje novine, 1992)

već u junu je nabavljen nov UKT predajnik, snage 1000 vati, prikupljeno je nešto opreme, pa je Radio Gračanica počela ponovo emitovati vlastiti program na radost svojih mnogobrojnih slušalaca.¹¹ "Za te pare mogli smo kupiti VBR, ali vjerujem

da će Radio-Gračanica sa tog predajnika djelovati ubojiti nego VBR", ostat će upamćene riječi tadašnjeg predsjednika Izvršnog odbora Reufa Sokolovića, koje su bile veliki podstrek Redakciji.¹²

11 Uz dvadesetpetogodišnjicu Radio Gračanice (nepotpisano), *Biljeg vremena*, br. 10/2, Gračanica, februar 1994., str. 10

12 Omer Delić, Ovdje (je) Radio Gračanica – 30 godina, *Gračanički glasnik*, 1999., br. 7/4, str. 36–42

Nakon instaliranja novog predajnika, trebalo je pripremiti se za emitovanje ratnog programa, staviti se u funkciju odbrane i sačuvati programski okvir koji neće biti gola ratna propaganda. Tih dana, na prijedlog glavnog urednika usvojena je nova ratna šema, koja je uz određene modifikacije ostala do kraja rata „kao vodilja u radu novinara, voditelja i kreatora programa.“¹³

Kad su se djelimično otklonile posljedice diverzije i ponovo „proradio“ radio, Omer Delić je kao glavni i odgovorni urednik i u teškim ratnim uslovima, nastojao sačuvati profesionalnu novinarsku korektnost i obraz, potpuno isključivši iz radio programa govor mržnje i ratnohuškačke sadržaje. Informacije koje je puštao kroz radio bile su objektivne, sa lica mjesta. Istom je u brojnim svojim radio emisijama i prilozima razotkrivao mračne namjere srpske politike i oružane sile prema Gračanici, razotkrivao je i obavještavao javnost o posljedicama granatiranja, ubijanju civila, pokušavao da istinu o srpskoj agresiji plasira što dalje, nek se zna... Afirmisao je napore branilaca na linijama odbrane, ali i civilne vlasti iza linija odbrane da stvore koliko toliko normalne uslove za život, da se obezbijedi funkcionisanje ključnih službi, da se brine o logističkim potrebama odbrambenih jedinica itd.

Prema usvojenoj ratnoj šemi, emitovao se cjelodnevni otvoreni program, koji se dijelio na tri segmenta: prijepodnevni, poslijepodnevni i večernji. Dnevno se pripremalo 9 sati vlastitog programa, „što nimalo nije jednostavan posao“. Pored aktuelno-informativnih sadržaja, kojima se

pridaje najveća pažnja, sedmično su se pripremale i tematske gorovne emisije, prilagođene ratnim uslovima.

Nikome u Gračanici nije bilo lahko izdržati ubitačna granatiranja, strahove i nestasice, mnoge tragedije i patnje, gledati dženaze ubijenih civila srpskim granatama... Ali nije bilo lahko podnijeti ni propagandne napade opskurnog Radio Ozrena sa Ozrena, čiji je glavni organizator i kreator bio Ozren Jorganović, predratni novinar Radio Gračanice, koji je neposredno prije izbijanja neprijateljstava pobegao iz Gračanice (gdje je imao stan) na Ozren i stavio se u službu Karadžića. Sa tog radija potekla je bujica mržnje, uvreda, laži... Na udaru su bile sve „džihadlice“ u Gračanici, posebno ugledniji građani, oficiri, organizatori odbrane. Za otrovne i pogane propagandne strijеле Ozrena Jorganovića, najpoželjnije mete bili su njegove dotadašnje kolege u Radio Gračanici, a među njima posebno Omer Delić kao glavni urednik, koji će mu ostati na meti i kad ode sa te dužnosti, tokom čitavog rata. Svakodnevno je bljuvao gadosti koje iz pristojnosti nije lijepo ovde navoditi. I potpisnik ovih redova kao ratni saradnik Radio Gračanice bio je mnogo puta meta takvih napada.

Ne znamo iz kojih razloga, Omer Delić je krajem 1992. godine smijenjen sa funkcije glavnog i odgovornog urednika bez obzira što je do tada izvanredno obavljao svoj urednički posao, na koji nikо nije imao ozbiljnih primjedbi.¹⁴ Izgleda da je i u ratnim uslovima (kad joj ne priliči), negdje iz podzadine, ipak, „radila“ politika.

13 Uz dvadesetpetogodišnjicu Radio Gračanice (nepotpisano), *Biljeg vremena*, br. 10/2, Gračanica, februar 1994., str. 10,

14 U periodu od decembra ratne 1992. godine do 2000. funkciju glavnog i odgovornog urednika obavljao je Hasan Čalić. U Redakciji su: Omer Delić, Rašida Đulić, Zada Jukan i Fikret Konjić (novinari), Mirsad Čamđžić, Nihad Krajinović i Mehmed Smajić (voditelji), Vedad Osmanbegović, Zdenko Popović i Irfan Izirovski (tehničari) i Cvijeta Bajrić (propagandista). Ekipa mladih voditelja u potpunosti je stasala tokom ratnog perioda (Omer Delić, Ovdje (je) Radio-Gračanica – 30 godina, *Gračanički glasnik*, 1999., br. 7/4, str. 36 – 42)

Omer očigledno nije bio „njihov“ ili im se negdje nešto „strogoo“ zamjerio. Samo mu je jednog jutra pred svima u redakciji hladnokrvno saopšteno da „više nije to“. Odluka je već bila donesena negdje drugo. Šta reći, bio je rat. Ne sjećam se da je nekada pričao o tome, da se žalio, ali znam da se ta smjena nije odrazila na njegov dalji rad kao novinara i ukupan patriotski angažman u Radio Gračanici. Naprotiv, imao je više vremena (a i motiva) da se angažuje na čisto novinarskim zadacima, neopterećen organizacijom i rukovođenjem čitavim radnim procesom u doista teškim uslovima.

Ko zna koliko je plasirao informacija i radio emisija u tom periodu, koliko je bilo odlazaka na liniju, među borce, na lice mjesta, trebalo je propratiti najteže trenutke, snimiti posljedice granatiranja, masovnih stradanja civila, registrovati rijeke izbjeglica, čuti i objaviti njihove teške ispovijesti, poslati u svijet informaciju o stradanjima... Na tom poslu dočekao je i kraj rata. Uz redovan posao, nastavio je sređivati rukopis svoje knjige „Otpor agresiji s Ozrenom“, koja je izšla iz štampe 1999. godine.¹⁵

U historiji Radio Gračanice, koliko pamtim, na funkciji glavnog i odgovornog urednika bilo je sedam lica, čija imena navodimo hronološkim redom: Ešref Ćurić, Mehmed Imširović, Omer Delić, Hasan Čalić, Melina Kurtović i Sadmira Dedé. Svi su oni ostavili vidne tragove u razvoju te informativne kuće, neko više, neko manje. Kao i ostali članovi Redakcije, bili su

mahom i honorarni dopisnici još nekih listova i radio stanica, uglavnom regionalnih i republičkih („Oslobođenje“, „Glas komuna“, Radio Sarajevo, kasnije „Avaz“ i dr.) u kojima su objavljivali svoje priloge o aktuelnostima iz Gračanice. Međutim, malo ih je objavilo knjigu ili pisano publikaciju koja se tiče Gračanice. Osim Ešrefa Ćurića, koji je objavio dva već zaboravljena romana („Među zvjezdama“ i „Ruža za sestru“) i historijsku publikaciju „Biljezi slobode“ o spomen obilježjima NOR-a na području općine Gračanica (u koautorstvu sa potpisnikom ovih redova), jedino je Omer Delić objavio knjigu vrijednu poimenom pod naslovom „Otpor agresiji s Ozrenom“ (1999.), koju je pripremio na osnovu dostupne građe i svojih objavljenih priloga tokom rata na talasima Radio Gračanice. Ta je knjiga i danas vrijedan izvor za proučavanje ratne Gračanice. Za vrijeme rata, a i kasnije objavio je više članaka (ratni list „Biljež vremena“, „Večernje novine“ i dr.) u kojima je pokazao visok nivo profesionalizma u nemogućim uslovima (primjer: komentar ratnog dnevnika jednog poginulog mladića srpske nacionalnosti koji se borio kao srpski vojnik na položajima u Paležnici). Ostao je neobjavljen i jedan Omerov, takođe vrijedan pažnje, rukopis o ratnim događajima u Malešićima, krajem maja 1992. godine, koji je po njegovom odobrenju korišten kao izvor za historijsku monografiju Malešića, objavljenu 2018. godine. (taj rukopis, uz samo neophodne redakcijske intervencije donosimo u ovom broju našeg časopisa)

15 Tokom ratnog perioda, u Radio Gračanici su radili: od tehničara, Vedad Osmanbegović, kome se ubrzo priključuje i Zdeno Popović (raniji kinooperater), a potom i Irfan Izeroski; od novinara, Rašida Đulić i Omer Delić, koji je bio i prvi ratni urednik, do jeseni 1992. godine, kada ga mijenja Hasan Čalić (koji se u međuvremenu u radio vratio „po radnoj obavezi“). Pristižu i mlade snage, kao novinari-voditelji: Mirsad Čamđić, zatim Mehmed Smajić, Alma Kakeš, Nihad Krajinović, Azra Sivalić, Medina Hadžihasanović... U programu radija učestvovao je i veći broj saradnika, a Radio Gračanica je saradnju ostvarivala i sa drugim medijima koji su u tom periodu djelovali: najprije sa TV Gračanica, zatim Info-pres službom civilne zaštite, kasnije sa redakcijom lista „Biljež vremena“, a također i s drugim slobodnim radio-stanicama sa ovoga prostora. (Edin Šaković, Kada je i kako nastala Radio Gračanica, *Gračanički glasnik* br. 48/24, str. 70-71)

Omer Delić je ponovo, opet političkom voljom, što bi rekli, onom „na lokaluu“, postavljen po drugi put za glavnog i odgovornog urednika, 2002. godine. Rat je bio iza nas, posljedice još uvijek vidljive. Ipak, radilo se u puno boljim uslovima. Uspio je stabilizovati programsku koncepciju i prilagoditi je vremenu obnove, nade... Uveo je nove sadržaje, osvježio ukupan program, posebno informativni.¹⁶

Nekoliko godina kasnije osjetio je zdravstvene probleme, počeo gubiti koncentraciju, to se osjetilo kada bi čitao tekst, u govoru, u njegovom pokretu, koji se sve više usporavao. Iako je pokušavao, grčevito se boreći sa bolešću, da ostane na poslu, bolest je ipak bila jača. Prijevremeno je penzionisan i ostatak života proveo u Malešićima. U međuvremenu, bolest je uzimala sve više maha... Prestao je dolaziti u Gračanicu, preživljavajući teške dane osame, syjestan da se postepeno gasi. Umro je 18. 11. 2021. godine i ukopan u porodičnom greblju Čehanovac (Kamenik) u Malešićima.¹⁷

ZAKLJUČAK

Omer Delić, sin Huseina, novinar, urednik, publicist, rođen je 1959. u Malešićima gdje je završio osnovnu školu, a potom i gimnaziju u Gračanici, te Fakultet političkih nauka (smjer sociologija) u Sarajevu, 1982. Prvo zaposlenje dobio je, 1983. godine u Narodnom univerzitetu (sadašnji BKC) na poslovima novinara Radio Gračanice, gdje će ostati do penzionisanja (prijevremenog – zbog zdravstvenih problema).

U novinarskoj karijeri napredovao od novinara saradnika do novinara urednika, u dva mandata obavljao je dužnost glavnog i odgovornog urednika Radio Gračanice, od kojih jedan u toku agresije na BIH 1992. – 1995. Bio je spoljni saradnik „Večernjih novina“, „Slobodne Bosne“, uređivao brojne, pretežno informativne emisije. Težio je da slušaocima Radio Gračanice pruži objektivnu i provjerenu informaciju, uprkos svim protivrečnostima i kontroverzama vremena u kojem je obavljao taj posao. Napisao je i objavio knjigu „Otpor agresiji sa Ozrenom“, rasvijetlivši neke kontroverzne događaje s početka rata u Gračanici. Istom temom bavio se u još nekoliko neobjavljenih rukopisa.

Ostavio je, bez sumnje vidne tragove u poluvjekovnom historijatu Radio Gračanice. Obilježio je jedan važan, po mnogo čemu turbulentan i uzbudljiv period u razvoju te ustanove. U prvom redu to se odnosi na period agresije i rata (1992. – 1995.), ali i poslijeratni period tranzicije, ekonomskih i političkih lomova u Bosni i Hercegovini, kroz koje je prolazila i Gračanica. Omer Delić je kao i svi radio novinari bio svakodnevno u žiži događaja na lokalnom području. Nije lahko biti novinar u ratu i sačuvati obraz, nije lahko biti novinar u režimskim medijima, lokalnim pogotovo.

16 U ovome razdoblju u Radio Gračanici, uz tehničare Osmanbegovića, Izeroskog i Popovića, kao novinari i novinari-voditelji rade: Hasan Čalić (gl. i odg. urednik), Rašida Đulić, Omer Delić i Zada Jahić, te Mirsad Čamđić i Nihad Krajinović; Alma Kakeš poslije rata odlazi u Radio Bosne i Hercegovine u Sarajevu, dok Mehmed Smajić odlazi na Deutsche Welle. Poslije 2000. godine iz radija odlazi Hasan Čalić, vraća se Fikret Konjić, a za novinara-voditelja dolazi Senada Mrkonjić Letić, koja je ranije radila na radiju Dobojski-Istok. Uz spomenute radnike, u realizaciji programa je sudjelovao i veći broj honorarnih saradnika i volontera. ((Edin Šaković, Kada je i kako nastala Radio Gračanica, *Gračanički glasnik* br. 48/24, str. 70-71)

17 Omer Hamzić, Listovi gračaničkog kalendara, *Gračanički glasnik*, br. 53/22. str.

Na osnovu člana 12. Odluke o osnivanju Radio-Gračanice ("Službeni glasnik Opštine Gračanica", broj 8/89), Skupština opštine Gračanica, na sjednici održanoj 25. februara 1991.godine, donijeće je

**RJEŠENJE
O DAVANJU SAGLASNOSTI NA IMENOVANJE GLAVNOG
I ODGOVORNOG UREDNIKA RADIJA STANICE
GRAČANICA**

I

Daje se saglasnost na imenovanje DELIĆ OMERA iz Malešića za glavnog i odgovornog urednika Radio stanice Gračanica.

II

Ovo rješenje stupa na snagu danom njegovog donošenja, a bit će objavljeno u "Službenom glasniku Opštine Gračanica".

SKUPŠTINA OPŠTINE GRAČANICA

Broj: 06-111-1-40/91
Gračanica, 25.02.1991.godine

SUMMARY
**HOMELAND CHARACTERS: OMER DELIĆ – JOURNALIST AND EDITOR
OF RADIO GRAČANICA**

In this article, the author provides a brief biography of the prominent journalist and editor of Radio Gračanica during the pre-war, decisive wartime, and post-war years. The article begins by recounting the circumstances in which Delić was employed at Radio Gračanica and then delves into his work during the challenging pre-war, wartime, and post-war periods. Omer Delić served as the chief and responsible editor of Radio Gračanica on two occasions: from 1990 until the end of 1992 and from 2002 until his retirement. For a brief period from 2000 to 2002, he also worked in the field of information in the municipality of Gračanica. In addition to contributing to Radio Gračanica's informative programs, he occasionally published his reports in other media outlets. Delić strived to improve Radio Gračanica's informative programs, maintain objectivity, and maintain a professional approach to every journalistic topic. He authored the book "Resistance to Aggression from Ozren" (1999). He is remembered fondly by younger colleagues as a fair leader and teacher. Omer Delić passed away on November 18, 2021, and was buried in the family cemetery in Čehanovac (kamenik) in Malešići.

Ubijanje istine, Sarajevo, Hum, 14. maja, 1992. (M. Ekmečić, "Genocid nad Bošnjacima 1992-1995.."; Galerija portreta Tuzla, Bosanska riječ, Wupertal, 1996. 129).jpg